

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนให้เกิดการพัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรม เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ดังเช่นคำกล่าวที่ว่า "มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นจะต้องพัฒนามนุษย์เป็นอันดับแรก การเตรียมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพก็คือ การให้การศึกษา"^๑

การศึกษาจะอำนวยประโยชน์ให้พลเมืองได้เพียงใดนั้น องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาคือ "ครู" อารี สันหนวี ได้กล่าวว่า "ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทุกฝ่ายต่างมุ่งหวังว่าการศึกษาจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพของพลเมือง สามารถเปลี่ยนสังคมได้ดีขึ้น และการศึกษาจะให้ได้ผลถึงความไม่ฝันและมุ่งหวังก็อยู่ที่ครู"^๒ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ แต่การที่จะได้ครูที่มีคุณภาพดีนั้น

---

^๑วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, รัชนี้ ขวัญบุญจัน และ อนุอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร, "พฤติกรรมของผู้บริหารพลศึกษาในสถาบันผลิตครูพลศึกษาของไทย", วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ ๗ (มกราคม ๒๕๒๔) : ๑๖.

^๒อารี สันหนวี. "การฝึกหัดครู อดีต ปัจจุบัน อนาคต", ศูนย์ศึกษา ๓ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๑๖) : ๒๗-๒๘.

สถาบันการฝึกหัดครูนั้นมีบทบาทและความสำคัญยิ่งในการที่จะดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีหลักสูตรที่เหมาะสม มีกระบวนการเรียนการสอนที่ดี และมีอาจารย์ที่มีคุณภาพ เพื่อว่าผลผลิตหรือนักศึกษาที่เรียนจบไปจากสถาบันการฝึกหัดครูจะได้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลดีไปถึงคุณภาพของการศึกษาของชาติโดยรวม

บทบาทและหน้าที่ของวิทยาลัยครู

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ วิทยาลัยครูทั่วประเทศ ๓๖ แห่ง ได้เปลี่ยนแปลง และยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ ในหมวดทั่วไปมาตรา ๕ กล่าวไว้ว่า

"ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิชาการ และผลิตครู ถึงระดับปริญญาตรี วิจัย และส่งเสริมวิชาชีพ และวิพฐานะของครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ทำนุบำรุงวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"^๑ ดังนั้นหน้าที่หลักของวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัตินี้ จึงมี ๕ ประการ คือ

๑. ผลิตครู
๒. คนควาและวิจัย
๓. ส่งเสริมอาชีพและวิพฐานะของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา
๔. ทำนุบำรุงวัฒนธรรม
๕. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า หน้าที่หลักของวิทยาลัยครูที่สำคัญที่สุด คือการผลิตครู ในปัจจุบันวิทยาลัยครูมีจำนวนทั้งหมด ๓๖ แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ใน

^๑พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช ๒๕๑๘, ราชกิจจานุเบกษา ๘๒ (๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘), หน้า ๒๔.

ส่วนต่าง ๆ ของประเทศ มีนักศึกษาระดับต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีครู
อาจารย์ไม่น้อยกว่า ๖,๐๐๐ คน จึงนับได้ว่าวิทยาลัยครูเป็นสถาบันผลิตครูที่ใหญ่ที่สุด^๑

จากผลการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ พบว่า "จำนวนครูที่ไม่มีวุฒิทางการสอนในโรงเรียน
ประเภทต่าง ๆ มีดังนี้ คือโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ ๖๕.๐๐ โรงเรียนเทศบาล ร้อยละ
๑๕.๒๐ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ร้อยละ ๒๐.๐๐ และโรงเรียนสามัญ
ศึกษา ร้อยละ ๒.๒๐ ที่เหลือนอกจากนี้ ส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.ก.ศ. ซึ่งเป็นผลผลิตจาก
วิทยาลัยครู"^๒ และจากสถิติการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๑๕ -
๒๕๒๒) พบว่า "มีครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการทั่วประเทศจำนวน ๒๘๗,๖๓๑
คน ที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
เหล่านี้ จะทวีจำนวนขึ้นอีก เนื่องจากการขยายการศึกษาเกือบทุกระดับ"^๓

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับการฝึกหัดครู ได้ระบุไว้ว่า "จะดำเนินการผลิตครูเพื่อสนองความต้องการของสังคม
ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยประสานสอดคล้องกันทุกระดับ ปรับปรุงหลักสูตรการ
ผลิตครูให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อเพิ่มพูน
ประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น และยังได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึก

^๑ สมเกษ มุงเมือง, "วิทยาลัยครูเราจะไปทางไหนกัน", ครูปริทัศน์
๔ (กันยายน ๒๕๒๑): ๖.

^๒ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, รายงานการประชุมปฏิบัติการ
และเจ้าหน้าที่วางแผนการศึกษาชุมชนในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, หน้า ๕ (เอกสารอัครสำเนา).

^๓ กรมการฝึกหัดครู, โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำ
การ พ.ศ. ๒๕๑๕, (เอกสารอัครสำเนา).

อบรมครูประจำการข้อ ๒ ว่า "กรมการฝึกหัดครูจะลดปัญหาครูว่างงาน โดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีงานทำด้านการศึกษาอยู่แล้วเท่านั้น เข้ารับการฝึกอบรมทางการฝึกหัดครูเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะของตนเอง"

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ กรมการฝึกหัดครูได้จัดการประชุมปฏิบัติการภาคสนาม เรื่อง "การฝึกหัดครู เพื่อปฏิรูปสังคมชนบท" ซึ่งผลของการประชุมนี้เอง เป็นจุดเริ่มต้นของโครงการ "ศูนย์ฝึกหัดครูท้องถิ่น สำหรับบุคลากรทางการศึกษาประจำการ"^๒

จากแนวคิดและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้กรมการฝึกหัดครู ได้เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะเร่งอบรมครูประจำการ เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นการส่งเสริมวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้น

ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ สภาการฝึกหัดครู จึงได้ประกาศระเบียบสภาการฝึกหัดครู ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติระยะที่ ๔ คือ

๑. ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ. ๒๕๑๗ ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘

๒. ระเบียบสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการรับจ่ายเงินในการให้การศึกษาและฝึกการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ และการจัดฝึกหัดครูต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) เฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษาและสังคม (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๘), หน้า ๒๗.

^๒สุพล วุฒิสเสน, "ศูนย์ฝึกหัดครูท้องถิ่น ทางก้าวใหม่อันทันสมัยทางวิชาการของครูประจำการ", ประชาชาติ ๑๒ (๑ เมษายน, ๒๕๒๒): ๑๒-๑๔.

ในการประชุมของสภาการฝึกหัดครู ครั้งที่ ๘/๒๕๒๑ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๑
สภาการฝึกหัดครู มีมติเห็นชอบให้วิทยาลัยครูทุกแห่งดำเนินการฝึกหัดครูและ
บุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะครู ตามหลักสูตรสภาการฝึกหัด
ครู พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ ดังนั้นกรมการฝึกหัดครู จึงมีหนังสือที่ ศษ. ๐๓๐๖/ว ๑๕๕๒๒
ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๑ แจงให้วิทยาลัยครูทุกแห่งทราบ เพื่อพิจารณาและดำเนินการ
ตามโครงการ การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรประจำการ

๑. เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น
๒. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ ให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู
๓. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค
๔. เพื่อยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
๕. เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเพิ่มพูน
สมรรถภาพและวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ^๑

หลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วยโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสาขาวิชา
ต่าง ๆ ได้แก่ บริหารการศึกษา, การอนุบาล, ประถมศึกษา, วิทยาศาสตร์, ภาษาไทย,
ภาษาอังกฤษ, พลศึกษา, ศิลปศึกษา และอื่น ๆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าโปรแกรมพัฒนา
สมรรถภาพครูสอนพลศึกษาเป็นโปรแกรมหนึ่งที่กรมการฝึกหัดครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ
ของครูพลศึกษา ในการที่จะได้รับการพัฒนา เพิ่มพูน วิทยฐานะ ความรู้ ความสามารถ
ให้มีสมรรถภาพในการสอนดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะในการเรียนการสอนพลศึกษา องค์
ประกอบที่นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ ในการที่จะทำให้การเรียนการสอนพลศึกษาได้ผลดี
มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ก็คือ "ครูพลศึกษา" นั่นเอง

^๑กรมการฝึกหัดครู, โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ พ.ศ. ๒๕๑๕, (เอกสารอดีตสำเนา).

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของครูพลศึกษาที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจทางพลศึกษาได้ดีและมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

๑. เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครู และวิชาพลศึกษา
๒. เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง
๓. เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกในความรับผิดชอบสูง
๔. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น
๕. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพสมบูรณ์
๖. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๗. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง

ดังนั้นครูพลศึกษาจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ความจริงใจ ความเสียสละ อุทิศกายและใจในการทำงาน คล้อยจนมีศรัทธาในวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครูจึงจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผล และจากการศึกษาของนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านพบว่า มีปัญหาในการเรียนการสอนพลศึกษา คือ จำนวนนักเรียนไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนครู ขาดครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา หรือครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวนมาก มีผลให้การกระจายของครูไปยังโรงเรียนต่าง ๆ อย่างไม่ทั่วถึง รวมทั้งครูพลศึกษาไม่เข้าใจหลักสูตร จุดมุ่งหมายพลศึกษา มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพลศึกษาบางวิชา และขาดความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องจากโอกาสในการศึกษาเพิ่มเติมของครูพลศึกษามีน้อย ดังนั้น เพื่อให้ครูเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ควรจะให้ครูได้รับการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ในปัจจุบันโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ยังคงดำเนินการอยู่ต่อมาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙)

วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ครูผู้สอนพลศึกษา", หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๔๐-๔๑.

เกี่ยวกับนโยบายการฝึกหัดครู ในข้อ ๒.๑๒ "ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการฝึกหัดครู
ดำเนินการให้บริการในการศึกษาและฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อเพิ่มพูนวุฒิและ
ประสบการณ์ โดยให้ความสำคัญแก่ครูประจำการที่ไม่มีวุฒิทางครู และครูประจำการ
ที่ปฏิบัติหน้าที่ห่างไกลเป็นอันดับแรก และในขณะเดียวกันให้สถาบันผู้ใช้ครูมีบทบาทใน
การเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพครู"^๑ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นโครงการต่อเนื่องกัน

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครู
เชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครู
เพชรบูรณ์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ และวิทยาลัยครูพิษณุสงคราม พิษณุโลก ได้มองเห็น
ความสำคัญของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ และได้เล็งเห็น
ความสำคัญของวิชาพลศึกษาเช่นเดียวกัน จึงได้เปิดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ สาขาวิชาเอกพลศึกษา มาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๑ เพื่อให้สอดคล้องกับ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกหัดครู คือเร่ง
ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนให้ดียิ่งขึ้น
และทำหน้าที่ใหม่ได้ตามแนวพัฒนาการศึกษา และเพื่อให้เป็นการสนองต่อนโยบายของ
กรมการฝึกหัดครู จึงได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
นี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานและเสริมสร้างวิทยฐานะ
ของครู

ผลการวิจัยของกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู เรื่อง "ปัญหาและความต้อง
การในการให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ของวิทยาลัยครู" โดย
เฉพาะกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ผลปรากฏว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่ครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาประจำการออกจากการอบรมก่อนสำเร็จ เนื่องมาจากภาระทางครอบครัวที่ต้อง
ดูแล ค่าหน่วยกิตแพงเกินไป สภาพทางครอบครัวไม่เอื้ออำนวย ค่าใช้จ่ายในครอบครัว

^๑กรมการฝึกหัดครู, สำนักเลขาธิการกรม, ๒๕ กันยายน ๒๕๒๔ ยี่สิบเจ็ดปี
การสถาปนากรมการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๔), หน้า

มาก ระยะทางมาวิทยาลัยไกลเกินไป วิชาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการ สุขภาพไม่ดี ทำให้เป็นอุปสรรคในการเข้ารับการอบรม และมีจำนวน ๑๔ คน จาก ๗๖ คน ของผู้ที่ ออกก่อนสำเร็จที่ตอบแบบสอบถามว่าที่ออกจากการอบรมเพราะสอบเข้าเรียนต่อที่อื่น ได้

จากผลการประชุมในการดำเนินงานตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อส่งเสริมวิทยฐานะตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๕ ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ มาระยะหนึ่ง พบว่ามีปัญหาดังนี้

๑. ปัญหาของวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ให้การอบรม พบว่าอาจารย์ในวิทยาลัย ยังมีความเข้าใจในโครงการไม่ถูกต้องตรงกัน อาจารย์บางคนยังมุ่งหวังผลประโยชน์ มากกว่าความสำนึกในหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาการฝึกหัดครู การเริ่มต้นโครงการ อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.) ซากการเตรียมการที่ดี แผนปฏิบัติของโครงการไม่เป็นไปตามแนวเดียวกัน วิทยาลัยไม่สามารถเปิดฝึกอบรมให้ ได้ตามความต้องการของต้นสังกัด ทั้งทางด้านปริมาณและวิชาเอก-โท หลักสูตรในการ ฝึกอบรมยังไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาสมรรถภาพของผู้เข้ารับการอบรม ความรู้พื้นฐาน ของผู้เข้ารับการอบรมค่าและแตกต่างกัน วิธีการฝึกอบรมนักศึกษาและครูประจำการ ไม่แตกต่างกัน วิทยาลัยให้บริการฝึกอบรมแก่ครูที่อยู่ห่างไกลได้ไม่ทั่วถึง และขาดงบประมาณในการดำเนินงานอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.)

๒. ปัญหาจากต้นสังกัด พบว่าต้นสังกัดยังไม่เข้าใจโครงการนี้ดีพอ ไม่สามารถ ส่งครูที่มีอยู่ในชนบทห่างไกลเข้ามารับการฝึกอบรมได้เท่าที่ต้องการ การส่งครูเข้ารับ การอบรมไม่เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงานที่ใ้ครู แต่เป็นเพียงความ ต้องการของครูเท่านั้น การฝึกอบรมมีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงาน และต้นสังกัด มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการน้อย

กรมการฝึกหัดครู, กองแผนงาน, "ปัญหาและความต้องการในการให้การ อบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครู", รายงานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, ๒๕๒๓), หน้า ๒๘.

๓. ปัญหาของผู้เข้ารับการอบรม พบว่ายังมีความเข้าใจโครงการนี้ไม่ถูกต้อง คือต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง มีเวลาน้อยที่จะศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและศูนย์วิชาการต่าง ๆ มีเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า สวัสดิการที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมจกไม่เพียงพอ และผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้สึกว่าคุณสอนบางท่านมีประสิทธิภาพในการให้การฝึกอบรมน้อย

๔. ปัญหาจากสังคมในท้องถิ่น พบว่ายังมีการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในโครงการน้อย สื่อมวลชน บุคคลที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจและยังไม่เห็นความสำคัญของโครงการ และสังคมเห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมมีคุณภาพต่ำกว่านักศึกษาภาคปกติ

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นโครงการที่มีประโยชน์และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของครู และผลจากการศึกษาของนักวิชาการ นักวิจัย และผลการประชุมสัมมนาต่าง ๆ พบว่ามีปัญหาในการดำเนินการของโครงการนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูพลศึกษา มุ่งหวังในคุณภาพของครูพลศึกษาเช่นเดียวกัน และมีความเชื่อว่าน่าจะมีปัญหาในการเรียนการสอนในสาขาวิชาเอกพลศึกษา ทำให้เกิดความสนใจและเป็นแรงจูงใจในการทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา ของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ" นี้ขึ้น เพื่อผลจากการวิจัย จะทำให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนในสาขาวิชาเอกพลศึกษา อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งจะส่งผลไปยังคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการนั่นเอง

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ, รายงานผลการสัมมนาการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือระหว่างวันที่ ๖-๑๐ มกราคม ๒๕๒๓, หน้า ๖๒-๖๔.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ
ปัญหาการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา ของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาประจำการ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ
ปัญหาการเรียนการสอน ในสาขาวิชาพลศึกษา ของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาประจำการ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมของโครงการอบรมครูและบุคลากรทาง
การศึกษาประจำการ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนใน
สาขาวิชาพลศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมในสาขา
วิชาพลศึกษา ในโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ในกลุ่มวิทยาลัย
ครูภาคเหนือ

๒. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน
ในสาขาวิชาพลศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านการใช้หลักสูตรพลศึกษา, การจัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตร, การสอนของผู้ให้การอบรม, การเรียนของผู้เข้ารับการอบรม,
ด้านการใช้อุปกรณ์ สถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวก, การวัดและประเมินผล และ
ด้านการใช้แหล่งค้นคว้าและการให้บริการโสตทัศนูปกรณ์

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจไม่สมบูรณ์ เนื่องจากประชากรซึ่งเป็นครูและบุคลากรทาง
การศึกษาประจำการ และอาจารย์ผู้ให้การอบรมมีเวลา และประสบการณ์ ในโครงการ

นี้ แตกต่างกันไป จึงอาจทำให้การมองเห็นปัญหาในด้านต่าง ๆ มีลักษณะลึกซึ้งหรือผิวเผินต่างกันไป อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ และเวลาของการฝึกอบรมมากน้อยต่างกันไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้คำตอบที่เชื่อถือได้ และตรงกับความเป็นจริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ทราบปัญหาและอุปสรรคการให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ สาขาวิชาพลศึกษา อันเป็นแนวทางในการขจัดปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลง
๒. เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งในคณาจารย์ให้การอบรม และผู้เข้ารับการอบรมเอง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๓. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไป

คำจำกัดความ

โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึงโครงการที่สภากาชาดฝึกหัดครู ออกระเบียบให้วิทยาลัยครูจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ สามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ โดยไม่กระทบกระเทือนการเรียนการสอนและการทำงานในหน้าที่ปกติ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพ สถานภาพ และวิทยฐานะของผู้เข้ารับการอบรมให้สูงขึ้น โดยให้ต้นสังกัดผู้ใช้ครู และวิทยาลัยครูเป็นผู้ดำเนินโครงการร่วมกัน มักเรียกย่อ ๆ ว่า "โครงการ อ.ค.ป."

หลักสูตรวิชาพลศึกษา หมายถึง หลักสูตรวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ของกรมการฝึกหัดครู พุทธศักราช ๒๕๑๕ ที่ใช้ในโครงการการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึง ครูที่สอนในสถานศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ที่ปฏิบัติราชการอยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ผู้ให้การอบรม หมายถึง วิทยากรและอาจารย์ที่ทำการสอนวิชาพลศึกษา ใน
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

ผู้เข้ารับการอบรม หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่เข้า
รับการอบรมในโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ สาขาวิชา
พลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ หมายถึง วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่
วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูพิษณุโลก
และวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

อุปกรณ์ สถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวก หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้
สถานที่ ตลอดจนวัสดุที่อุปกรณ์ ที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน

กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูหรืออาจารย์
ผู้สอน ในวิชาต่าง ๆ ได้จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ของกรมการฝึกหัดครู พุทธศักราช
๒๕๑๕ ที่ใช้ในโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

แหล่งค้นคว้า หมายถึง ห้องสมุดของวิทยาลัยครูที่ผู้เข้ารับการอบรม ใช้ใน
การค้นคว้า หากความรู้เพิ่มเติม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย